

Силабус курсу:

ПИТАННЯ НЕПОВНОСПРАВНОСТІ В СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ

Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Спеціальність:	053 Психологія /Психологія соціальної роботи
Рік підготовки:	3
Семестр викладання:	весняний
Кількість кредитів ЄКТС:	6
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	іспит

Автор курсу та лектор:

Бровендер Олена Олександрівна (лектор)

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

Старший викладач кафедри практичної психології та соціальної роботи

obrovender@snu.edu.ua	+38-095-412-15-55	Viber за номером телефону	325ГК аудиторія кафедри ППСР
електронна адреса	телефон	месенджер	консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Метою лекційних занять здобувачі повинні розуміти особливості і вимоги, які накладає інвалідність на загальний підхід до соціальних послуг. Також необхідно підготувати майбутніх спеціалістів до роботи у професійному середовищі реабілітаційних закладів, лікарень, спеціалізованих та інтегрованих навчальних закладів та особливо у сфері громадських послуг, де б вони могли діяти самостійно, але у тісній співпраці з іншими професіоналами, добровольцями і громадськістю.

Метою самостійної роботи за дисципліною є засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача; переорієнтація із лекційно-інформативної на індивідуально-диференційовану, особистісно-орієнтовану форму та на організацію самоосвіти студента; поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Результати навчання:

Знати: розумітимуть ставлення суспільства до питань неповносправності в історичному контексті та в українському культурному середовищі; знатимуть законодавчі основи соціальної захищеності осіб з неповносправністю в Україні та елементи державної політики в цій галузі; матимуть поняття про важливість правильного спілкування, мови і термінології; матимуть деяке розуміння життя з неповносправністю з точки зору особи, родини і соціального оточення проявлятимуть розуміння цілей і завдань соціальних і реабілітаційних служб; розумітимуть важливість та застосовуватимуть елементи аналізу, планування та надання послуг особам з неповносправністю;

засвоять теорію і практику інтеграційних та антидискримінаційних підходів до надання послуг у галузях освіти, охорони здоров'я, працевлаштування тощо;
Вміти: поєднати теорію і практику соціальної роботи в середовищі неповносправних осіб та їх родин ;оцінити впливи юридичних, економічних, політичних,технологічних і професійних обставин на інвалідів, їх сім'ї та

Передумови до початку вивчення:

Майбутні фахівці соціальної сфери зможуть розвинути професійні надбання, напрацьовані в результаті виконання робочої програми навчальної дисципліни «Питання неповносправності в соціальній роботі»» завдяки вивченню наступного блоку дисциплін з циклів загальної та професійної підготовки «Теорія соціальної роботи» Вступ до спеціальності Соціальна робота, Основи залежної та саморуйнівної поведнки

Мета курсу (набуті компетентності)

Мета викладання дисципліни є освоєння студентів у сфері соціальної роботи з особами, які мають суттєві обмеження здоров'я, порушення рухових, сенсорних (сліпота, глухота), розумових чи психічних функцій, а також з їхніми родинами і соціальним оточенням

Вивчення даного навчального курсу призначене для формування, удосконалення та розвитку у здобувача вищої освіти наступних компетентностей:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально, відповідально та свідомо.

ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК09. Навички міжособистісної взаємодії

СК01.Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук, у тому числі методи математичної статистики та кількісні соціологічні методи, стосовно завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи.

СК02. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.

СК03. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації.

СК04. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи.

СК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.

Що забезпечується досягненням наступних програмних результатів навчання:

РН1. Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог..

РН4. Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук.

РН8. Автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях.

РН9. Виконувати рефлексивні практики в контексті цінностей соціальної роботи, відповідальності, у тому числі для запобігання професійного вигорання

РН10. Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до

цінностей соціальної роботи.

PH12. Оцінювати соціальні наслідки політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства, розробляти рекомендації стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної роботи.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1	Інвалідність як суспільна проблема	денна 4/0/4 заочна 0,5/0/0,5	Еволюція суспільних поглядів на інвалідність Конвенція ООН про права інвалідів – Визначення «інвалідності» Визначення «інвалідності» та «осіб з інвалідністю» Міжнародна класифікація функціонування, Існуючі стереотипи щодо осіб з інвалідністю	Індивідуальні завдання. Опитування
2	Моделі інвалідності	денна 4/0/4 заочна 0,5/0/0,5	Моральна модель «інвалідності» Благодійна модель «інвалідності» Медична модель «інвалідності» Реабілітаційна модель «інвалідності» Економічна модель «інвалідності» Соціальна модель «інвалідності» Британська модель «інвалідності» Модель Handicap Культурна модель «інвалідності» Розуміння «інвалідності» як правозахисної моделі	Індивідуальні завдання.
3	Права людини з інвалідністю	денна 4/0/4 заочна 0,5/0/0,5	Права людини з інвалідністю – що це означає? Механізми захисту прав людини з інвалідністю: Як працює національна система захисту прав людини в Україні Окремі стандарти прав людини з інвалідністю «Інвалідність» та заборона дискримінації Роль різних суб'єктів суспільства у захисті прав людини з інвалідністю	Індивідуальні завдання. Обговорення
4	Інклюзивне суспільство	денна 4/0/4 заочна 0,5/0/0,5	Соціальна ізоляція Соціальна інклюзія Соціальна інтеграція Інклюзія і освіта	Індивідуальні завдання. Опитування
5	Доступність як важлива умова реалізації прав людини	денна 4/0/4 заочна 0,5/0/0,5	Роль та принципи доступності Законодавчо-нормативне забезпечення «доступності» для осіб Засоби технічного забезпечення індивідуальної мобільності осіб Перелік різних перешкод, з якими стикаються маломобільні групи Альбом технічних рішень обладнання елементами безперешкодного житлово-комунального призначення Організація проведення аудитів доступності	Індивідуальні завдання. Опитування
6	Концепція універсального дизайну та принципи її впровадження	денна 4/0/4 заочна 0,5/0/0,5	Історія розвитку універсального дизайну Концепція універсального дизайну – важливий інтегруючий елемент Принципи універсального дизайну	Індивідуальні завдання. Опитування
7	Громадянське суспільство, соціальна політика та проблеми інвалідності	денна 4/0/4 заочна 1/0/1	Еволюція соціальної політики щодо людей з інвалідністю Соціальна політика в сфері освіти людей (дітей) з інвалідністю Комплексний підхід до формування політики Методика оцінювання соціальної політики Лінза інвалідності – інструмент для аналізу, розробки та впровадження політики	Індивідуальні завдання. Опитування

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			Історія руху людей з інвалідністю за свої права: міжнародний та український досвід	

Рекомендована література

Основна література:

1. Безпалько О.В. Соціальна робота в громаді: Навч. посібник / О.В. Безпалько. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 172 с.
2. Заєць С.С. Вступ до спеціальності «Соціальна робота» в схемах і таблицях: Навч. посібник / С.С. Заєць. – Умань, 2016. – 58с.
- 1.Іванова І.Б. Діти з особливими потребами: проблема термінологічного визначення / І.Б. Іванова // Дефектологія. – 2009. – № 1. – С. 2–7.
- 2.Іванова І.Б. Соціально-психологічні проблеми дітей-інвалідів / І.Б. Іванова. – К.: Логос, 2000. – 87
3. Капська А.Й., Долинська Л.В., Карпенко О.Г., Филипчук В.С. Комунікативна професійна компетентність як умова взаємодії соціального працівника з клієнтом: Навч.-методичний посібник / А.Й. Капська, Л.В. Долинська, О.Г. Карпенко, В.С. Филипчук; за ред. А.Й. Капської. – К.: ДЦССМ, 2003. – 87 с.
4. Карпенко О.Г. Вступ до спеціальності "Соціальна робота":Навч.-методичний посібник / О. Г. Карпенко. – К.: Слово, 2011. – 246 с.
5. Павленко В.П. Вступ до спеціальності «Соціальна робота»:Конспект лекцій / В.П. Павленко. – Суми: Сумський державний університет, 2017. – 84 с.
6. Семигіна Т.В., Миговича І.І. Вступ до соціальної роботи : Навч. Посібник; за ред. Т.В. Семигіної І.І. Миговича. –К.: Академвидав, 2005. – 304 с.
7. Семигіна Т. В., Грига І.М., Шевчук О.С. Введення в соціальну роботу: Навч. посібник / Т.В Семигіна., І.М. Грига, О.С. Шевчук. – К.: Фенікс, 2001. – 288 с.
8. Семигіна Т. В., Грига І.М. Основи соціальної роботи :Навч. посібник; за ред. Т. Семигіної, І. Григи. – К.: Видавничий дім «Киево-Могилянська Академія», 2004. – 178 с.
9. Сидоров В.Н. Профессиональная деятельность социального работника: ролевой подход / В.Н. Сидоров. – Винница: «Глобус пресс», 2006. – 408 с.
10. Тимошенко Н.Є. Вступ до спеціальності: соціальна робота: Навч. посібник / Н.Є. Тимошенко – К.: Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2014. – 264

Інформаційні ресурси.

1. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.
2. Закон України. «Про освіту». [Електронний ресурс]. — [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>];
3. Національний Класифікатор професій ДК 003:2010 [Електронний ресурс]. —Режим доступу: <http://dovidnyk.in.ua/directories/profesii>.
4. Національна рамка кваліфікацій. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.15 року № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>

6. Законодавство України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua>.
7. Національна бібліотека ім. В. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>.
8. Система дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodle.snu.edu.ua/>
9. Сайт №2 системи дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodlesti.snu.edu.ua/>

Методичне забезпечення

1. Зверева І.Д., Безпалько О.В., Харченко С.А. Соціальна робота в Україні: Навч. посібник / І.Д. Зверева О.В. Безпалько, С.А. Харченко; за заг. ред. І. Д. Зверевої. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 256 с.
2. Капська. А.Й. Соціальна робота: Навч. посібник / А.Й. Капська. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 325с.
3. Лукашевич М. П., Мигович І.І. Теорія і методи соціальної роботи : Навч. посібник / М.П. Лукашевич, І. І. Мигович. К.: ПАУП, 2002. – 136 с.
4. Лукашевич М. П., Семигіна Т.В. Соціальна робота: теорія і практика : Навч. посібник / М. П. Лукашевич, Т. В. Семигіна. — К.: Каравела, 2009. – 368 с.
5. Максимова, Н. Ю. Соціальна робота з сім'єю: Навч. посібник / Н.Ю. Максимова. – К.: КНУ, 2015. – 351 с.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти та завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	10
Практичні заняття	28
Самостійна робота (контрольні роботи, реферати, есе, презентації, опрацювання наукової літератури тощо)	32
Підсумковий екзаменаційний (заліковий) тест	30
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

<i>Плагіат та академічна доброчесність:</i>	<p>Дотримання академічної доброчесності за курсом ґрунтується на внутрішньо-університетській системі запобігання та виявлення академічного плагіату. До основних вимог за курсом віднесено - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.</p> <p>Перевірка текстів на унікальність здійснюється однаковими для всіх здобувачів засобами: – за допомогою програмного забезпечення Unicheck і засобів системи MOODLE; за Internet-джерелами – за допомогою програми Antiplagiarism.net.</p>
<i>Завдання і заняття:</i>	<p>Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача. Здобувач вищої освіти має право на оскарження результатів оцінювання.</p>
<i>Поведінка в аудиторії:</i>	<p>Курс передбачає індивідуальну та групову роботу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. На аудиторні заняття слухачі мають з'являтися вчасно відповідно до діючого розкладу занять, яке міститься на сайті університету. Під час занять усі його учасники мають дотримуватися вимог техніки безпеки.</p>